

ИЗЛИЗА
Вторник, Петък,
Сряда и Неделя.
Абонаменти за България:
За година 16 лв.
6 м-ца 8 лв.
3 м-ца 5 лв.
За чужбина:
За година 30 лв.
6 м-ца 15 лв.
3 м-ца 8 лв.
Винаги предплаща.
Един брой 10 стот.

ТЪРГОВСКИ ФАРМ

LE PHARE DU COMMERCE.

Органъ за информация, политическа и стопанска икономия, търговия, земледелие и индустрия.

Телефонъ въ Варна № 223.

Уредникъ: П. ДРАГУЛЕВЪ.

Варн. Градска Библиотека

Тукъ

За обявления:

гармоничен редъ на 1-ва стр. 1 лв., на II-ра и III стр. по 70 ст. на IV-та стр. 20 стотинки.

по-вече оборудвани
прави особено спешно
разумение.

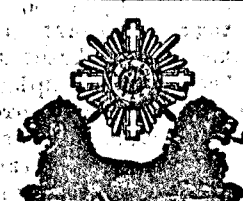
Съобщения, ръкописи и
суми се изпращат до
уредника: П. Драгулевъ.

Един брой 10 стот.

Ще излъже

отъ печатъ коментаръ върху закона за
потариуситъ отъ Х. Вълчановъ, адвокатъ
въ гр. Гюмюрджина.

Парна Модерна Сапунена Фабрика
Ж. Посторино & Co.
— БУРГАРЪ —

ГАЗЪ
отъ
най-добро качество
Употребявайте
само тази марка.

„НАФТА“
БЪЛГАРСКО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО
Капиталъ 1,000,000 лв.
Централа въ СОФИЯ.
Клонове въ всички градове на Царството.
Постояни складище въ всички клонове отъ ГАЗЪ
въ каси и варели, БЕНЗИНЪ за осветление,
автомобили, мотори, индустриални и техно-
мотори, МИНЕРАЛНИ И ЦИЛИНДРОВИ
МАСЛА, ГАЗОЙЛЪ (НАФТЪ) за Дизелмотори,
ПАРАФИНЪ, АСФАЛТЪ и всички други неф-
тени продукти.
Цѣни и условия най-измисли.

К. Берлиновъ & С-ие
БУРГАРЪ.

Клонове: Варна, Русе, София, Пловдивъ и Сомовитъ.
Доставя прѣзъ Деде-Агачъ
Портсайтка морска солъ, БЪЛА и сѣвременно СУХА,
която пуна въ продажба.

Министръ Бакаловъ въ обиколка.

Една отъ най-тежките болки на
търговците въ Видинъ и Ломъ, а сѣ-
що и на населението въ тия два зър-
нопроизводителни района е спира-
нето на износа на кукурузитъ.*) Неза-
висимо, че това спираше има за прѣка
послѣдства спирането да се внесатъ
въ страната нѣколко десетки милиона
лева злато и трудътъ на една почти
най-голяма частъ отъ трудолюбивото
наше население да се осеребри и сѣ-
щевременно да се помогне до известна
степенъ за спадането на ажиото и
българскитъ левове да спратъ отъ
да се ежедневно обезцѣняватъ, поради
туй, че по липса на злато, ажиотажния
куръ постоянно расте, като е достиг-
налъ до 38%, надъ паритета, но то,
спираването износа, води къмъ още по-
голяма и непоправима щета за тър-
говците и за населението: а) защото
кукуруза е единъ артикаулъ, който
подлежи на лесна развала, а единъ
развалили се, той се напълно обез-
цѣнява, понеже не може да се упо-
требява за никаква храна; б) защото
кукуруза отъ миналата 1914 годишна
реколта и безъ това е овлаженъ и
недобър уредъ, та е малко да се
задржи за по-продължително време
като търговска стока. Всичко това
плаши търговците, които иматъ за-
купенъ кукурузъ износения, което,
въздържайки се по-рано — прѣди
забраната на износа — отъ да про-
дава, освѣтъ търговци малки количества
отъ произведенитъ си кукурузи, има
за експортване твърди големи коли-
чества. Прочее, единитъ и другитъ
търговци начинъ да убѣдятъ прави-
телството да не упорства въ отказа
си отъ да удовлетвори молбитъ имъ,
отправени били чрѣзъ печата, било
чрѣзъ нарочно проводени въ София
депутации, било чрѣзъ конгреси и
конгресни резолюции или по другъ
начинъ. Но правителството все оста-
ваше и до днесъ остана непоколебимо
въ рѣшението си да не позволи изно-
са. Търговците и населението, като
взематъ за примѣръ Ромъния, която
продаде и праха отъ житицѣтъ си
за да ступа въ ромънскитъ каси
германското и австрийското злато и
при все това не остана гладна, нито
даже промѣни тана на хлѣба си и
не повиса цѣнитъ му, бѣха и до сега
сѣ въ недоумѣние: защо е тая твър-
дост и упоритост отъ страна на
правителството отъ да се волуша въ
гласъ имъ и да направи поше сто-
паната частъ отъ направеното въ
Ромъния, като развърши износа на
лишнитъ и пенушки за общото на-
родно продоволствено количество ку-
курузи.

Министра на търговията, промиш-
леността и труда, който бѣ прѣд-
приелъ тия дни една генерална об-
иколка въ сѣверо-западна България и
посѣти градоветъ Вѣлоградчикъ, Ку-
ла, Видинъ, Ломъ и ломския Цѣбрь
стѣ цѣлъ да се опознае по отъ близо
се икономическото положение на тая
отечествена кѣтъ и на мѣстото да
изучи нуждитъ на търговията и ин-
дустрията, извади видническитъ и лом-
скитъ житари-търговци отъ недоумѣ-
нието; той обиди на търговците,
които му се прѣдставиха като депу-
тации отъ страна на съсловията си,
че въ забраната на износа на куку-
рузитъ правителството се е ръково-
дило само отъ искрения стремежъ да
обезпечи нацията въ продоволствена-
ното се хлѣбъ, тѣй като отъ декла-
риранитъ количества кукурузи (по
искането на комитета за прѣдвиди-
востта), правителството разполага
се съвѣдения, че въ страната нѣма по-
вече отъ 1,300,000,000 килограма ку-
курузъ, количество, което би могло
да задоволи продоволственитъ нужди
на страната, но не и да позволи да
се изправи износъ. Г-нъ министра
призна, че правителството, лишено
отъ по-други съвѣдения, лишено отъ
точни статистически данни за произ-
веденитъ въ 1914 година и останалитъ
отъ реколтата въ 1913 година куку-
руза, лишено отъ обстойни съвѣдения
за консумирани тукъ въ страната
и изнесени до забраната количества
кукурузи отъ тия два реколти, о из-
паднало подъ влиянието на заблудата,
която дошла отъ страна на произво-
дители, въ интереса на които е
било да не дадатъ точни съвѣдения,
а да укрятъ 90—95%, отъ наличноститъ
на кукурузитъ си, отъ страхъ, че,
при една евентуална война, държавата
ще пристѣпнѣ къмъ реквизиране на
кукурузитъ имъ и на житата имъ.
Тая била и причината, че правител-
ството не се е доволнувало въ оплак-
ванията и молбитъ на търговците
чрѣзъ печата, депутатитъ и пр. —
считало е тия оплаквания и молби
видни отъ заинтересувани мѣста и
лица, за това строго е държало въ
възбраната и на кукурузитъ; съста-
веното, обаче, лично негово мнѣние,
сѣдѣ пощенската и виденитъ раз-
валени големи количества кукурузи,
повелавати неурѣмени износъ, както
и ниторността въ върениата, че ко-
личествата, далятъ прѣвѣшаващи въ-
трѣшната продоволствена нужда даже
и ако бѣ страната ни въже въ война,
е че износа въ отпѣрѣлени размири
ще трѣбва да се позволи и веднага,
сѣдѣ завързането си, ще севера ми-
нистерския съветъ и самъ най енер-
гично ще настои да се позволи изно-
са на складирани тѣ тия, които
ще се складиратъ въ Видинъ, Ломъ
и Цѣбрь кукурузи.

Намъ лично г. министра въ Видинъ
— прѣдъ когото накратко очертахме
тежкото положение на търговците,
прѣди още да бѣ приелъ търговците
депутации и прѣди да бѣ посѣтилъ
складовѣтъ да се утѣри въ достовѣр-
ността за развалата на кукурузитъ
— каза сѣщото, а между това и, че
въпросъ за износа се сѣ основно
прочува и нѣма да минатъ повече
отъ 20 дни, по него ще бѣде всемо-
рѣшението, той вѣрва, въ полза на по-
зволяването на износа. Сѣщото е го-
ворѣлъ си прѣдседателя на житар-
ското сдружение въ Ломъ, г. Алек-
сандъръ Косевъ, който се яви като
депутация прѣдъ него отъ страна на
ломската житарска корпорация.

Ние не се съмняваме въ искре-
ността на думитъ на г. министра
Бакалова, които резервирани и да
бѣха тѣ и вѣрваме, че той ще упо-
требѣе всичкото си влияние да убѣди
колегитъ си отъ министерския съветъ
да направятъ всичко, което инпер-
ситъ на търговията и производството
повелавати, а сѣщевременно и висшѣтъ
нужди на отечеството налагатъ. Той
разполага се всичкитъ най-достовѣрни
данни да прѣдстави прѣдъ министер-
ския съветъ плачевното положение
на търговците отъ тая страна на тър-
говията и отъ това, че търговскитъ
стоки спарени въ складовѣтъ имъ,
безъ да принесатъ нито стотанна на
страната и за цѣлитъ на комитета за
прѣдвидливостта, за които послѣдния
ги спира, — че бѣдатъ безвъзвратно
изгубени — че бѣдатъ изхвърлени
на бунштето и че се опропагатъ съ
стоитици търговци въ Видинъ, Ломъ,
Цѣбрь, Мездра, Романъ, Черв. Брѣтъ
и др. Казаха, стоката отъ 1914 год.
е сама отъ себе си неизвѣстна, тѣ
отъ това е наполовина развалена; ако
не се покачи чрѣзъ износъ, ще бѣде
всѣщо загуба за търговците и на-
селението, защото дѣкуването ѣ от-
части е сѣлѣцето; когато отново за-
зимѣе, тѣ ще стане торъ и нищо дру-
го — не ще е пригодна и за спиртъ
даже.

А търговски стоки има натрупани
прѣдостатъчно; въ Видинъ наброяватъ
до 8—9 стотинъ вагона, освѣтъ не-
прѣнесенитъ още отъ селѣнитъ въ
складовѣтъ имъ; въ Ломъ наброяватъ
повече отъ 1000 вагона; има още съ
хиляди вагона да се прѣвѣсятъ отъ ку-
курузопроизводителитъ; въ Ч. Брѣтъ
— отъ къждѣ се изнасятъ до 3000
вагона годишно — складовѣтъ сѣ сѣ-
що прѣпълнени, но не по-малко сѣ
отъ 400 вагона; въ Романъ има, въ
Мездра има, а по причина на отли-
чната кукурузена реколта отъ 1914 год.
и по причина на останалата неизве-
сена отъ 1913 год. реколта, почти въ
всички складове по гаритъ има гра-
мадни количества, независимо отъ
ония грамадни количества, които сто-
ятъ у населението. А какви сѣ коли-
чествата въ населението, може да се
сѣди отъ обстоятелството, че нѣма
производител въ Видинския и Лом-
ския, сѣщо и въ Червѣтъ-Брѣтския
райони да не притежава въ налич-
ностъ кукурузъ и, както казахме, отъ
тая наличностъ никой не е деклари-
ралъ повече отъ 10% — другата е
укрита. Въ Видинъ и Ломъ на казана
имена — считаме за неумѣстно тукъ
да ги поименуваме — които, прите-
жавайки въ наличностъ 5—6 хиляди
кофи кукурузъ, декларирани сѣ че
притежаватъ по 5—6 стотинъ кофи,

тѣмъ по колкото имъ бѣ трѣбно
за тая година да посянатъ. Тая сѣ
направили и по-малкитъ производ-
тели. Подпрѣдседателя на житарското
сдружение въ Ломъ, г. Ст. Ковачевъ,
членъ отъ сѣщото сдружение г. Г.
Филиповъ, г. Ангеловъ голѣмъ земле-
владѣлецъ въ Ломъ, г. Барухъ отъ
фармата Пинкасъ, г. х. Иванъ х. Вѣл-
чевъ, г. Илия Цѣтковъ и редица дру-
ги търговци житари въ Видинъ ни
уверѣха, че кукурузитъ, които сѣ въ
наличностъ само въ видинския и ломо-
ски прѣдвѣстатъ да изхранятъ дѣл-
ното население въ страната за дѣл-
ти години и пакъ да останатъ изпи-
лени за износъ.

Тѣхнитъ твърдения и молбитъ имъ
да се позволи износа добиватъ още
до-сѣдния основания и отъ обсто-
телството, че реколтата за текущата
година на житата, ечемичитъ, а може
би и на самитъ кукурузи — благода-
рение на наврѣменитъ изобилии дѣл-
дове, които за кукурузитъ, именно, бѣ-
ха прѣблагоприятни — е 80 на сто
оскупуена.

Надѣваме се, че обиколката на г.
министра Бакалова, така наврѣме на-
правена въ сѣверо-западна кѣтъ на
България, за търговията въобще и за
търговията съ зърнени храни, а частно
съ кукуруза, ще бѣде ознаменована
въ най-хубави дни съ онова „найъ от-
пущаещи“, което ще донесе истинска
благодать на търговците, а че и на
населението за тая кѣтъ, сѣщо и за
цѣлата страна.

Комитетътъ

за обществ. прѣдвидливостъ и ис-
намяния на търговците-житари.

Сѣдѣ изслушване изложението на
г. Испертовъ, наговоритъ съ прочува-
не исканията на търговците-житари,
изложени въ резолюцията имъ отъ м.
май т. г., комитета за обществената
прѣдвидливостъ все рѣшило, че не
могатъ да се удовлетвори исканията
имъ по сѣдѣнитъ съображения:

1. Монополизиранието житарската
търговия въ страната, казва се въ
резолюцията, било сега временно, било
за въ бѣдаче постоянно, било въ време
на криза, било въ нормално време,
съставлявало единъ антиконституци-
оненъ и революционенъ актъ. Подобно
положение цѣло да внесѣ въ страната
вътрѣшно бедствие и катастрофи.

Не само държавата, но и общината
могатъ да монополизиратъ всѣка тър-
говия, която се подпада на монополна
уредба, ако важна държавна и ши-
роко-обществена интереси налагатъ
това. Монополизиранието нѣ извѣстна
търговия, работа или прѣдприятие се
възприема най-често за запазване ин-
тереситъ на широкитъ маси и за взе-
мане за държавна полза онѣ печѣ-
ли, които се прибавятъ отъ нѣколко
организиращи посредници. Монополи-
зирането отъ държавата и общината
на търговията сѣ извѣстни продукти
не е нѣщо ново, което става днесъ
само у насъ: има държави, които сѣ
монополизирала търговията на тют-
но, на спирта и на много други
отъ първа необходимостъ прѣдмети.
До държавна и общински монополъ,
сѣ който се прѣдѣдѣва облекчението
живота на народа, като при норми-
рани цѣни се добиватъ приходи за
нови обществени подобренія, стои
силъ и опасенъ частна монополъ.
Картела на жѣлѣзопътнитъ компании
въ Америка, ови на голѣмитъ фаб-
рики за релси и др. подобни отъ все-
мирното значение фабрикация сѣ из-
ключили всѣка свобода на търговията
и производството. У насъ монополи-
зирането търговията отъ държавата на
извѣстни продукти не е развито като
въ другитъ държави. Ние имаме мо-
нополизирана търговията на солта,
но този монополъ трѣя малко и бѣ
отмѣненъ. Веднага сѣдѣ отмѣненето
му цѣната на солта не само не па-
мала, но се увеличи, защото мѣстото
на държавния монополъ се зае отъ
другъ монополъ, съставенъ отъ нѣ-
колко търговци и банкери, които о-
бразуваха сѣщия монополъ отъ тър-
говията на солта.

Монополизиранието житната тър-
говия врѣмѣно или постоянно или по-
правъ монополизиранието износната
търговия съ зърнени храни за да се
добиятъ голѣми цѣни за производ-
тели и евтинъ хлѣбъ както за град-
ското, тѣй и за сѣлското население,
което купува зърнени храни не е ни-
каквъ революционенъ и антиконсти-
туционенъ актъ, както това си прѣд-
ставяватъ българскитъ търговци-жи-
тари. И този монополъ може да се
въведе отъ държавата, както сѣ прѣ-
ти и въведена и други монополи. Не
само въ време на всеобща криза,

Господинъ Ив. Цаневъ

КОМИСИОНЕРЪ-ЕКСПЕДИТОРЪ ВЪ ДЕДЕ-АГАЧЪ.

Занимава се съ комисииа и експедиция.

АМЕРИКАНСКИ ВЪРШАЧКИ ФАРКАРЪ

Специално пригодени за нашитъ храни съ и безъ апаратъ
за дребна плѣва. Вършачкитъ ФАРКАРЪ сѣ чай-произво-
дителни, здрави и практични за работа; лекоподвижни и
пригодни за движение изъ нашитъ пѣтшица.

ГДѤТО СЕ ВЪВЕДЕ **ФАРКАРЪ** ТАМЪ **ФАРКАРЪ** ИЗМЪСТЯ

всички други вършачки; а фаркаровитъ машини работятъ
по цѣлия свѣтъ.

УСЛОВИЯ НА ИЗПЛАЩАНЕ НИ-ЛИБЕРАЛНИ.

Прѣдставителство и депозитъ.

Англо-Американски Търговски Музей — София.

Ул. „Витоша“ № 15.

Телефонъ № 1192.

Печатница „Зоръ“, Варна.

Машинна фабрика и жѣлзолѣярница

Е. МЮЛХАУПТЪ & С-ие
КОМАНД. Д-ство, РУСЕ

Г-лани Командитори:

Банка Д. А. Буровъ & С-ие

За телеграми: МЮЛХАУПТЪ.

Телефонъ № 198.

Фабрикация и доставка специално

на модерни мѣлници съ валцовѣ и ка-
мѣни — всички мѣлничарски машини-
турбини — водни колѣна — лагери — тран-
смисии и др.

Складъ и прѣдставителство

на силопроизводителни машини: поко-
моби, дизелмотори, нафтмотори газо-
женимотори, динамомашини, динамомо-
тори и всички електрически принадлеж-
ности, сѣщо и технически артикули.

Специално бюро

за проучване и изпълнение разни ин-
дустриални проекти и планове.

